

Na publicatie van de Sequenties volgt hier een nieuwe serie gezangen.

Naast het gregoriaans wil ik u nu ook kennis laten maken met de Italiaanse componist Manfred Barbarini Lupus. Rond 1562 gaf hij een Graduale en een Antifonale uit (Sang 542 en Sang 543) met vierstemmige gezangen gebaseerd op gezangen die in de abdij van St. Gallen werden gezongen. De c.f. werd genoteerd in de tenor. De handschriften hebben een groot formaat en vooral Sang 542 is prachtig geïllustreerd.

Hieronder worden een aantal gezangen, die ik heb gerestitueerd, kort besproken. Iemand die in deze gezangen geïnteresseerd is, kan met mij in contact komen via le.krekelberg@kpnmail.nl.

1. Alleluia, Laudate Dominum omnes gentes.

Het is het eerste gezang uit handschrift Sang 542, fol.3. De bekende Paaszaterdag alleluia-antifoon is het terugkerend refrein. Met twee verzen uit psalm 117 kan het gezang alternerend uitgevoerd worden. Dit gezang is al gepubliceerd in Koorgeleide nr. 42.

2. Vespere autem sabbati.

Het tweede gezang uit Sang. 542, fol.4-7. Het terugkerend refrein is hier de Paaszaterdag Magnificat-antifoon. Wil je dit refrein uitvoeren zoals dat klonk in de 16^{de} eeuw, dan verwijst ik naar de tenor in de meerstemmige zetting en naar de frontpagina. Deze studie is nog niet gepubliceerd.

3. Paaskyrie (Kyrie I) Sang 542 fol.16.

Een mooie zetting die aan de Paasviering meer glans kan geven. De redactie van "Het Gregoriusblad" is het met me eens en zij heeft mijn restitutie uitgegeven in een Paasbundel. (september 2025) en noemt het "een mooie vierstemmige zetting".

4. Iudea et ierusalem Sang 543 fol.217v-219v.

Dit responsorium komt uit het tweede handschrift van Lupus, Sang 543 (Officiegezangen).

Ik geef de voorkeur aan een gregoriaanse gerestitueerde uitvoering. Hebt u voorkeur voor een uitvoering zoals die geklonken heeft in de 16^{de} eeuw, dan verwijst ik naar de c.f. in de meerstemmige zetting en naar de frontpagina.

5. Puer natus est nobis Sang 542 fol.324-329.

Ik geef de voorkeur aan een gerestitueerde gregoriaanse melodie. Wilt u de c.f. uitvoeren zoals in de 16^{de} eeuw dan verwijst ik naar de notatie in de tenor van de meerstemmige zetting en naar de frontpagina.

6. Da pacem Domine Sang 543 fol. 85v-88r.

Een combinatie van de gregoriaanse antifoon met de meerstemmige zetting van Lupus.

Nog twee gezangen met een meerstemmige zetting:

7. O magnum mysterium Hartker I, fol.47, gregoriaans in combinatie met O magnum mysterium, 4-stemmig, Pedro de Cristo.

8. Victime Paschali + Christus is opgestanden Hs. Cloet 43, fol.243v-248r.

Een 3-stemmige zetting in vroege meerstemmigheid.

Nu volgen enkele mooie, minder bekende gregoriaanse gezangen:

9. Transitorium Gaude et laetare, Antiphonale Mediolanensis, 47.

Een communie-antifoon uit de Ambrosiaanse liturgie, dagmis van Kerstmis. Een feestelijke kerstzang.

10. Gloriose flos caelorum Graduel de Fontevrault fol. 4.

Dit onbekende gezang staat aan het begin van dit graduale. Het is waarschijnlijk gecomponeerd door de abdis van

Fontevrault, Eleonora de Bretagne. Dr. Frans Carré noemt dit gezang “een pareltje”.

11. Offertorium Recordare + Prosula OPr.fol.189.

Het lange eindmelisme heeft tekst gekregen en dat is voor een offertorium bijzonder. Vandaar de keuze. Ook de restitutie-commissie laat zien (nvb.5) dat de vorm van het prosula *aa/bb/cc/d* is. Ik vond dit gezang in Officia Propria van Thorn. Een mooi Mariagezang.

12. Rex aeterne glorie, Hs. Essen 1360 fol.60v.

Deze Agnus Dei-troop lijkt mij onbekend omdat hij niet uit een muziekhandschrift komt maar uit een tentoonstellings-catalogus: “Gold vor Schwarz”, 2008. Normaal heeft het Agnus Dei de *aba*-vorm. Deze componist heeft gekozen voor de *aab*-vorm en daar kan ik mee instemmen: De melodie werkt naar een climax toe.

13. Responsorium Verbum Caro + prosula BNF 904 fol.15v-16r Hartker I fol.44, 48, 7, 8.

Uitgebreide publicatie in TvG jg.35, nr.1, maart 2010.

14. Te matrem Dei Laudamus, Mariaal Te Deum. Hs. Essen Domschatz fol.69r-72r.